

Kościół w historii narodu polskiego

Cele katechetyczne – wymagania ogólne

- ukazanie roli Kościoła w czasie zaborów;
- kształtowanie postawy patriotyzmu.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

Uczeń:

- przedstawia rolę Kościoła w czasie zniewolenia;
- podaje przykłady patriotycznej działalności Kościoła;
- omawia tło objawień gietrzwałdzkich;
- charakteryzuje patriotyzm jako postawę obywatelską i chrześcijańską.

Pojęcia i postaci

bł. Wincenty Lewoniuk i towarzysze, zabory, patriotyzm, dzieci z Wrześni.

Wartości

miłość do ojczyzny, prawda, honor, ojczyzna.

Metody i środki

pogadanka, miniwykład, mapa mentalna, odpowiedź koledze.

Propozycja realizacji

Modlitwa na rozpoczęcie

Ojciec nasz.

Cele lekcji. Nauczyciel podaje cele w języku ucznia: będę wiedział, jaką rolę w okresie zaborów odegrał Kościół; będę wiedział, jak łączyć patriotyzm z wiarą; będę wiedział, jak dziś wyrażamy patriotyzm.

Metoda – pogadanka. Nauczyciel pyta uczniów, czym jest dla nich patriotyzm. Rozmawia z uczniami na temat historycznych i aktualnych postaci, które kojarzą im się z patriotyzmem. Zadaje pytanie o to, czy zdaniem uczniów Kościół ma za zadanie prowadzić swoich wiernych ku patriotyzmowi.

Metoda – miniwykład. Nauczyciel krótko przedstawia sytuację Polski pod zaborami. Mówi o polityce germanizacji i rusyfikacji i o tym, że kościoły często były jedynymi miejscami poza domem, gdzie ludzie mogli mówić w ojczystym języku. Przedstawia przykłady patriotycznej działalności Kościoła, jak chociażby organizowanie szkół, wspieranie powstańców, otaczanie troską polskojęzycznej kultury, organizowanie wydawnictw. Przedstawia tło objawień w Gietrzwałdzie, gdzie Maryja przemówiła do dzieci po polsku, pomimo panującej w zaborze pruskim polityki germanizacji, przez co Gietrzwałd stał się centrum polskości na Warmii. Wspomina o prześladowaniu Kościoła greckokatolickiego w zaborze rosyjskim, o próbie przejmowania katolickich świątyń w celu przekształcenia ich w cerkwie prawosławne. Opowiada historię bł. Wincen-tego Lewoniuka i jego towarzyszy, którzy zginęli z rąk carskiego wojska, broniąc swojej świątyni w Pratulinie.

Metoda – mapa mentalna. Nauczyciel rysuje na tablicy drzewo, na którego pniu jest napisane hasło: „OJCZYŻNA”. Na korzeniach drzewa uczniowie wspólnie dopisują, jakie wartości tworzą z nas naród, np. patriotyzm, historia, kultura, tradycja, przodkowie, Kościół itp. Na gałęziach natomiast zapisują, jakie postawy są wyrazem pielęgnowania dziedzictwa narodowego. Nauczyciel zwraca uwagę na to, że jeżeli któryś z „korzeni” zostanie odcięty lub nie spełnia swojej funkcji, całe drzewo traci witalność.

Metoda – odpowiedź koledze. Uczniowie w zeszytach tworzą krótkie prace pisemne. Polecenie: Kolega z zagranicy wysłał im przy użyciu komunikatora internetowego pytanie: „Zainteresowałem się ostatnio historią Polski. Czy mógłbyś krótko opisać, która z postaci z historii Polski najbardziej Cię inspiruje i jest dla Ciebie autorytetem?”. Po skończonej pracy wybrani lub chętni uczniowie odczytują swoje odpowiedzi.

Alternatywnie: Na podstawie wiedzy nabytej na lekcji oraz treści lekcji z podręcznika uczniowie sporządzają notatkę na temat: „Jakie działania patriotyczne podejmował w czasie zaborów Kościół?”.

Podsumowanie lekcji

Mimo podziału Polski i wrogiej polityki zaborców Kościół był dla rodaków ostoją polskości, oazą wolności, miejscem, gdzie mogli pomodlić się, porozmawiać, poczytać w ojczystym języku. Między innymi dzięki działalności Kościoła Polska mogła po stu dwudziestu trzech latach niewoli odzyskać niepodległość i zachować swoją narodową tożsamość.

Modlitwa na zakończenie

Z podręcznika (punkt: „Dla ducha”).

Praca domowa

Z podręcznika.

Korelacja z edukacją szkolną

- historia – Polska w okresie zaborów;
- wychowanie do życia w rodzinie – patriotyzm, dobro wspólne.